

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Les virtuts de l'ambivalència

Les estratègies per incrementar la majoria social a favor de la independència de Catalunya s'han centrat a intentar que els líders d'allò que se'n sol dir els *comuns* abandonin les seves posicions ambivalents i es vegin obligats, tard o d'hora, a prendre una posició clara. És una estratègia que ja he discutit en articles anteriors en el sentit que no crec que els esforços s'hagin de focalitzar en el paper dels seus líders, ni que la seva posició depengui de grans argumentacions, sinó que té a veure amb les necessitats objectives dels *comuns* com a organització. Però com que la millor anàlisi és la que es fa des de la comprensió de l'adversari, vull aportar unes noves idees sobre l'ambivalència per entendre millor la posició dels que qualifiquem d'indecisos.

D'ENTRADA, ÉS CERT que tendim a valorar negativament les actituds ambivalents que, d'altra banda, són incòmodes i ens solen provocar ansietat. Socialment, l'ambivalència és considerada una feblesa. I és per això que, sobretot si l'elecció comporta una certa càrrega emocional, ens sentim inclinats a prendre partit clar per una opció i a desconsiderar els contraarguments que ens podrien fer dubtar de la bondat de la decisió presa. En síntesi, això és el que han mostrat els estudis que fins ara s'havien fet des de la psicologia social sobre l'ambivalència.

TANMATEIX, un treball recent de Christian Wheeler i Taly Reich, de les universitats de Stanford i Yale respectivament –*The good and bad of ambivalence: desiring ambivalence under outcome uncertainty*–, ha mostrat també certes virtuts de l'ambivalència. Segons els seus experiments, l'ambivalència serveix per protegir els propis sentiments davant de la incertesa, en una mena d'estratègia d'autosabotatge. És a dir, mantenint una actitud ambivalent respecte d'allò que desitgem, ens protegem de la possibilitat de no poder-ho aconseguir. La frustració és menor, sí, encara que s'acabi pagant el preu que si finalment aconseguixes el que volies, la satisfacció és menor.

AIXÍ DONCS, segons aquesta nova investigació, l'ambivalència és un mecanisme d'autoprotecció. Per tant, i més enllà de possibles càlculs cíncics i partidistes dels líders, si ho apliquem al cas que ens ocupa, podríem pensar que l'ambivalència dels votants dels *comuns* respecte de la independència té a veure amb la incertesa amb què s'enfron-

CÈLIA ATSET

L'ambivalència protegeix els propis sentiments davant de la incertesa

ten al final del procés. Bé sigui com a autosabotatge inconscient –moltes de les declaracions contradictòries que fan els líders inclinen a pensar-ho–, bé sigui com a protecció davant del possible fracàs de tot el procés, l'ambivalència els permetria afrontar qualsevol desenllaç final, encara que cap de les alternatives els acabés reportant la satisfacció pròpia d'una victòria. I demanar que prescindixin d'aquest escut protector no sembla gaire raonable.

A MI, PERÒ, el que fa temps que em preocupa és l'ambivalència dels mateixos partidaris de la independència. Totes les enquestes, en proporcions diverses, mostren que la majoria dels que es mostren favorables a la independència pensen que no s'aconseguirà. Es podria interpretar, també, com un mecanisme de protecció davant d'un hipotètic fracàs. Però la investigació de Wheeler i Reich ens proporciona un motiu d'esperança. Segons els seus experiments, l'ambivalència és una cobertura emocional que ens permet estar disposats a encarar riscos més grans. I com que la gent tendim a tenir més aversió al risc del que caldria, l'ambivalència respecte de l'èxit del procés alimentaria la capacitat per superar aquest temor. No ser massa confiats, en definitiva, també pot ser un gran avantatge. Com també assenyala Wheeler, la disposició a prendre més riscos sol portar a obtenir millors resultats.